Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2023-0206

(mr. H.O. Kerkmeester, voorzitter, mr. M.E.J. Bracco Gartner, W.J.J. Ong RA, leden en mr. D.M.A. Gerdes, secretaris)

Klacht ontvangen op	11 juli 2022
Ingediend door	De consument
Tegen	ABN AMRO Bank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Datum uitspraak	9 maart 2023
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen

Samenvatting

In het kader van vermogensbeheer wordt de consument verplicht een betaalrekening bij de bank aan te houden. Volgens de consument is dit koppelverkoop en mag de bank niet eisen dat de betaalrekening bij haarzelf wordt aangehouden. De commissie overweegt dat de bank op dit punt beleidsvrijheid heeft en dat er geen wettelijke bepaling is die deze combinatie van vermogensbeheer en betaalrekening verbiedt.

1. Procedure

1.1 De commissie beslist volgens haar reglement en op basis van de door partijen ingediende stukken.

1.2 Naar het oordeel van de commissie is een mondelinge behandeling niet nodig.

1.3 De consument en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De consument houdt bij de bank al geruime tijd beleggingen aan in het kader van een overeenkomst van vermogensbeheer. De consument heeft ook een betaalrekening bij de bank.

2.2 Van toepassing op de relatie tussen partijen zijn de Deelovereenkomst Vermogensbeheer, de Voorwaarden Beleggen ABN AMRO (hierna: AVB), de Voorwaarden Vermogensbeheer ABN AMRO (hierna: Voorwaarden Vermogens-beheer) en de Tarievenkaart Vermogensbeheer.

Daarin staat:

Deelovereenkomst Vermogensbeheer:

(…) Bijlage 2 Tarievenblad ABN AMRO Vermogensbeheer
All-in tarief
De bank berekent een "all-in tarief" voor het beheer van uw vermogen. Een all-in tarief betekent dat er naast de vergoedingen die u betaalt, geen extra kosten aan u in rekening worden gebracht voor de effectendienstverlening van ABN AMRO. Hierin zijn alle kosten verwerkt die ABN AMRO maakt. Dit zijn kosten om uw portefeuille te beheren, te administreren en u van informatie te voorzien. (…)

AVB:

(…) 3.1. Op welke manieren kan ik beleggen bij de bank?
(…)
4. Wilt u gebruikmaken van meer dan één beleggingsvorm? Dan heeft u voor elke beleggingsvorm een aparte beleggingsrekening en een aparte overeenkomst nodig. Ook heeft u voor elke beleggingsvorm een aparte betaalrekening nodig. Een betaalrekening bij de bank is daarmee een voorwaarde voor het kunnen afnemen van een beleggingsdienst. Voor de betaalrekening gelden aparte voorwaarden en tarieven waarover de bank u apart informeert. (…)

Voorwaarden Vermogensbeheer:

(…) Begrippenlijst
(…)
betaalrekening De betaalrekening bij vermogensbeheer is de vermogensbeheerrekening. Deze rekening heeft bepaalde beperkingen. Zo kunt u er geen normale betalingen van doen en krijgt u geen bankpas. Wel schrijft de bank de kosten van het vermogensbeheer hiervan af.
(…)
4. Kosten
4.1. Welke kosten moet ik betalen voor vermogensbeheer?
(…)
U leest in bijlage 2 (Tarievenblad ABN AMRO Vermogensbeheer) bij de Deelovereenkomst Vermogensbeheer welke kosten u betaalt aan de bank voor het beheer van uw vermogen.
(…)
7. Stoppen met vermogensbeheer
7.1. Wat moet ik doen als ik mijn vermogen niet meer door de bank wil laten beheren?
U kunt op elk moment de Deelovereenkomst Vermogensbeheer opzeggen als u uw vermogen niet meer door de bank wilt laten beheren.

U moet de bank hierover een brief sturen. Nadat de bank uw brief heeft ontvangen, eindigt deze deelovereenkomst. (…)

Tarievenkaart Vermogensbeheer:

(…) Ook moet u rekening houden met de kosten die u voor uw betaalrekening betaalt. U heeft voor elke beleggingsvorm een betaalrekening nodig. Voor de betaalrekening gelden andere kosten. U vindt deze op [website]. (…)

2.3 In haar brief van 25 april 2022 heeft de bank de consument bericht:

(…) Vanaf 1 juli 2022 wijzigen de tarieven en voorwaarden van onze particuliere betaalproducten. In deze brief leest u wat er voor u verandert.
(…)
Het tarief voor uw BasisPakket Betalen is op dit moment € 1,95 per maand. Met ingang van 1 juli 2022 betaalt u hiervoor € 2,95 per maand. (…)

2.4 Naar aanleiding van deze brief heeft de consument een klacht bij de bank ingediend. Zij heeft toegelicht dat zij zich niet kan vinden in de verplichting tot het aanhouden van een betaalrekening bij de bank, te meer omdat zij de betaalrekening niet actief gebruikt en de kosten steeds verder toenemen. De bank heeft de klacht afgewezen, waarna de consument haar klacht aan Kifid heeft voorgelegd.

Klacht, vordering en verweer

2.5 De consument vordert dat de bank wordt veroordeeld tot het vergoeden van de maandelijkse kosten van haar betaalrekening. Als schadebedrag heeft zij € 36,- vermeld. De vordering berust op de stelling dat de bank in het kader van vermogensbeheer niet verplicht mag stellen dat de klant een betaalrekening bij haar aanhoudt.

2.6 De bank heeft verweer gevoerd. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

3.1 In deze zaak gaat het om de vraag of de bank in het kader van vermogensbeheer mag eisen dat de klant een betaalrekening bij haar aanhoudt. Volgens de consument is dit een vorm van koppelverkoop. Volgens de bank is er geen wettelijke bepaling of andere grondslag die haar verbiedt deze combinatie van vermogensbeheer en betaalrekening aan te bieden.

3.2 De commissie constateert dat de bank op dit punt beleidsvrijheid heeft en dat er geen wettelijke bepaling is die de bank verbiedt van een vermogensbeheerklant te verlangen dat deze ook een betaalrekening (naast de vermogensbeheerrekening) bij haar aanhoudt.

Voor deze zaak betekent dit dat de bank deze eis ook aan de consument mocht stellen, tenzij een dergelijk handelen in dit geval naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar zou zijn. Dit laatste is echter niet gebleken. De commissie hecht belang aan de omstandigheid dat het bij beleggingsdienstverlening gebruikelijk is dat de klant niet alleen een beleggingsrekening heeft, maar (ook) een (tegen)rekening waarop de met de beleggingen verband houdende gelden kunnen worden aangehouden. Bij vermogensbeheerders die als bank ook betaaldiensten verlenen is het gebruikelijk als tegenrekening een betaalrekening bij diezelfde bank te eisen. Van belang is verder dat de consument op grond van artikel 7.1 Voorwaarden Vermogensbeheer desgewenst op elk moment de vermogensbeheerovereenkomst kan opzeggen en dat aanwijzingen ontbreken dat de kosten van het vermogensbeheer en de betaalrekening tezamen onredelijk hoog zijn.

3.3 De consument heeft erop gewezen dat in het Tarievenblad (zie 2.2) de kosten van het vermogensbeheer worden aangeduid als een 'all-in tarief', met als uitleg dat naast de vergoeding die de klant betaalt geen extra kosten voor de effectendienstverlening worden gerekend. De consument stelt dat de betaalrekening een onlosmakelijk onderdeel is van de effectendienstverlening en dat zij daarom, uitgaande van een all-in tarief, mocht aannemen dat geen andere kosten werden gerekend. Dat geldt volgens haar des te meer omdat de vermogensbeheerrekening in de Voorwaarden Vermogensbeheer wordt aangeduid als 'betaalrekening'.

3.4 In dit betoog kan de consument niet worden gevolgd. In artikel 3.1 lid 4 AVB (zie 2.2) staat dat voor elke beleggingsvorm van de klant 'een aparte betaalrekening' nodig is en dat daarvoor 'aparte voorwaarden en tarieven gelden'. Evenzo staat in de Tarievenkaart Vermogensbeheer dat 'voor elke beleggingsvorm' een betaalrekening nodig is en dat voor de betaalrekening 'andere kosten' gelden. Verder blijkt uit de stukken dat de consument al geruime tijd – sinds 2003 – de betaalrekening bij de bank aanhoudt en pas naar aanleiding van de kostenverhoging in 2022 een klacht heeft ingediend over de verplichte betaalrekening bij de bank. Wegens deze omstandigheden is niet gebleken dat de consument gerechtvaardigd erop heeft mogen vertrouwen dat voor de betaalrekening geen afzonderlijke kosten zouden worden gerekend.

3.5 Gezien het voorgaande zal de vordering van de consument worden afgewezen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is bindend. Of u tegen deze uitspraak beroep kunt instellen, kunt u nalezen in regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot zes weken na de dag van de uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen twee weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen twee weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de commissie niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl